

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ซึ่งเน้นการวิจัยในห้องเรียน โดยการทดลองบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วปรับปรุงพัฒนาบทเรียนให้มีคุณภาพที่เหมาะสมกับนักเรียนต่อไป

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน (อ 022) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างบทเรียน

1.1 แบบสำรวจรายละเอียดเนื้อหาท้องถิ่น เป็นแบบสอบถามที่ได้จากการสอบถามนักเรียน การสังเกต และการสอบถามผู้รู้ในชุมชน โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามความต้องการของนักเรียน (ภาคผนวก ข หน้า 81)

1.2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน (Needs Survey) ได้กำหนดหัวเรื่องที่เป็นประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ให้เลือกตอบตามความสนใจ เช่น วิธีชีวิตความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้าน คตินิยม สิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรม ฯลฯ ที่ได้จากแบบสำรวจข้อมูลตามเครื่องมือข้อ 1.1 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนนี้ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวน 7 ข้อ รวม 42 รายการ สํารวจก่อนการศึกษาวิจัย จำนวน 28 ฉบับ (ภาคผนวก ค หน้า 83)

1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อเนื้อหาบทเรียน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีข้อสอบถามเช่นเดียวกับเครื่องมือข้อ 1.2 ส่วนตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น สํารวจก่อนการศึกษาวิจัย จำนวน 5 ฉบับ (ภาคผนวก ง หน้า 87)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสอน

2.1 แผนการสอนที่ใช้เนื้อหาท้องถิ่น เป็นแผนการสอนที่ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อวิชา ชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลา สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล ส่วนบริบทอ่านสร้างขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างบทเรียน มีจำนวน 5 บทเรียน แบ่งออกเป็นบทเรียนละ 2 ตอน ตอนละ 2 แผน รวมทั้งสิ้น 10 แผน (ภาคผนวก ข หน้า 139)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเพื่อพัฒนาบทเรียน ได้แก่

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก ประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ แบบทดสอบแบ่งออกเป็นสองตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามจากบริบทของ Part A มีจำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามจากบริบทของ Part B มีจำนวน 10 ข้อ สร้างขึ้นจากบริบทของแต่ละตอน จำนวนบทเรียนละ 28 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 140 ฉบับ (ภาคผนวก ฉ หน้า 213)

- แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน/ครูผู้สอน เป็นคำถามแบบปลายเปิดใช้บันทึกความคิดเห็น (Non-structured Interview) ของนักเรียนและครูผู้สอน เกี่ยวกับบทเรียน

เนื้อหาท้องถิ่นในขณะสอน และหลังจากการสอนแต่ละบทเรียน เพื่อนำข้อมูลไปปรับบทเรียนที่สอนและบทเรียนต่อไปให้เหมาะสม จำนวน 10 ฉบับ (ภาคผนวก ก หน้า 231)

3. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวน 20 ข้อ ใช้สำรวจเพื่อวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการศึกษาวิจัย จำนวน 56 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ข้อความในแบบสอบถามจะวัดด้านความรู้สึก ความต้องการหรือความมานะพยายามที่จะเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกหรือการกระทำที่ตรงกับข้อใดมากที่สุด โดยกำหนดน้ำหนักการให้คะแนนของแต่ละข้อดังนี้

ถ้าข้อสอบถามนั้นแสดงความรู้สึกหรือกระทำเป็นไปในทางบวก (Positive) ให้คะแนน
ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของนักเรียนเฉพาะข้อที่ตรงกับความรู้สึก
ที่แท้จริงหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อความ	ความรู้สึกหรือการกระทำ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0. เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่นแล้ว ข้าพเจ้าชอบวิชาภาษาอังกฤษ.....	✓				

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าข้อสอบถามแสดงความรู้สึกไปในทางบวก เมื่อ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุด ในข้อดังกล่าวจะได้คะแนนในข้อนี้
5 คะแนน

ถ้าข้อสอบถามนั้นแสดงความรู้สึกหรือการกระทำเป็นไปในทางลบ (Negative)
การให้คะแนนจะกลับกัน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของนักเรียนเฉพาะข้อที่ตรงกับความรู้สึก
ที่แท้จริงหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อความ	ความรู้สึกหรือการกระทำ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
00. ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความซ้ำซากเบื่อหน่ายของ วิชาภาษาอังกฤษ.....	✓				

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่าข้อสอบถามแสดงความรู้สึกไปในทางลบ เมื่อ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุด ในข้อดังกล่าวจะได้คะแนนในข้อนี้
1 คะแนน (ภาคผนวก จ หน้า 92)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง สำรวจสิ่งที่น่าสนใจในเขตชุมชนของโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคีและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อหารายละเอียดเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม เป็นต้น โดยการสอบถามผู้รู้ในท้องถิ่น การสังเกต การสำรวจสถานที่จริง และการให้นักเรียนตอบแบบสำรวจรายละเอียดเนื้อหาท้องถิ่น หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามความต้องการของนักเรียน จำนวน 28 ฉบับ และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ฉบับ เพื่อสำรวจความต้องการของนักเรียนและความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่สอง เก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าทางสถิติขั้นพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ ปรากฏผลดังนี้ หัวเรื่องที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับ 1 คือ น้ำตกแม่ผามุง อันดับ 2 เจ้าพ่อขุนตานอดีตนักรบผู้กล้าหาญและหนานทิพย์ช้างผู้สร้างเมืองลำปาง อันดับ 3 วัดพระธาตุลำปางหลวง อันดับ 4 ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ลำดับ 5 วัดปางยางคอกแห่งประวัติศาสตร์ อันดับ 6 เจ้าแม่จามเทวี อันดับ 7 สวนป่าทุ่งเกวียน และลำดับ 8 สมุนไพรรักษาโรค หลังจากนั้นนำข้อมูลมาพิจารณาจัดลำดับความเหมาะสมตามเหตุการณ์ สถานการณ์ ฯลฯ ดังนี้ บทเรียนที่ 1 ตอนที่ 1 เรื่องการเดินทางไปน้ำตกแม่ผามุง และตอนที่ 2 เรื่องเกี่ยวกับความงามของน้ำตก เพราะนักเรียนให้ความสนใจเรื่องนี้เป็นอันดับแรกซึ่งตรงกับช่วงฤดูฝน น้ำตกมีสภาพที่สวยงาม บทเรียนที่ 2 ตอนที่ 1 เรื่องศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ตอนที่ 2 เรื่องสวนป่าทุ่งเกวียน เนื่องจากสถานที่ทั้งสองแห่งอยู่บนเส้นทางเดียวกัน และเป็นช่วงการจัดงานเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับของสวนป่าทุ่งเกวียนซึ่งดอกไม้กำลังผลิดอกสวยงาม บทเรียนที่ 3 ตอนที่ 1 เรื่องหนานทิพย์ช้าง และตอนที่ 2 เรื่องการไปเที่ยววัดพระธาตุลำปางหลวง เพราะทั้งสองเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกัน ซึ่งต้องเรียนเรื่องความเป็นมาของหนานทิพย์ช้างก่อนที่จะเรียนเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในวัดพระธาตุลำปางหลวง ส่วนบทเรียนที่ 4 ตอนที่ 1 เรื่องขึ้นเขาไปศาลเจ้าพ่อขุนตาน ตอนที่ 2 เรื่องวีรบุรุษเจ้าพ่อขุนตาน เนื่องจากทั้งสองตอนเป็นเนื้อหาเดียวกันซึ่งมีเนื้อหาค่อนข้างยากและมีความยาว จึงแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 กล่าวถึงการเดินทาง

ตอนที่ 2 เป็นประวัติความเป็นมา และบทเรียนที่ 5 ตอนที่ 1 เรื่องอาหารสมุนไพรของบ้านเรา
 ตอนที่ 2 เรื่องเราทำต้มส้มไก่กินกันเถอะ เนื่องจากในเรื่องนี้ ตอนที่ 1 ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์
 ของเครื่องปรุงอาหารที่เป็นสมุนไพรในห้องถิ่นตำบลเมืองยาว ส่วนตอนที่ 2 เป็นเนื้อหาเดียวกัน
 แต่เน้นการปฏิบัติจริงด้วยการปรุงอาหารที่บ้าน ได้พิจารณาและเรียงลำดับบทเรียนก่อนหลัง
 ตามที่กล่าวมาได้ดังนี้

Unit 1	Part A : A Big Trip to the Waterfall
Part B : Mae Pha Mung Waterfall, the Paradise
Unit 2	Part A : Thai Elephant Conservation Center
Part B : Tung Kwian Botanical Garden
Unit 3	Part A : Naan Tip Chang, the Great Warrior
Part B : A Visit to Pratat Lampang Luang Temple
Unit 4	Part A : Going Uphill to Chao Poh Khun Taan Shrine
Part B : Chao Poh Khun Taan, the Hero
Unit 5	Part A : Herbal Food in Our Home
Part B : Let's Cook Tom Som Gai (Chicken Sour Soup)

ในการพิจารณาตามความเหมาะสมของเวลาเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540
 ได้กำหนดเวลาเรียน ตอนละ 2 คาบ ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้รวมถึงเวลาของการตอบแบบสอบถาม
 วัดแรงจูงใจก่อนและหลังการศึกษาวิจัย 4 คาบ การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 อีกบทเรียนละ 2 คาบ รวม 10 คาบ การพิจารณาเวลาใช้ในงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และ
 วันหยุดนักขัตฤกษ์ ใช้เวลาในการศึกษาวิจัย 33 คาบ หลังการศึกษาได้ปรับเวลาให้เหมาะสม
 กับบทเรียนทั้ง 5 บทเรียน ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 48 คาบ (ภาคผนวก ก หน้า 234)

ขั้นตอนที่สาม ศึกษารายละเอียดข้อมูลจากแหล่งความรู้ในห้องถิ่น เช่น สถานที่จริง
 หนังสือ วารสาร หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือจากผู้รู้ในห้องถิ่น ฯลฯ กล่าวคือ บทเรียนที่ 1
 ได้ข้อมูลจากการสอบถามผู้รู้ในชุมชน และการพานักเรียนเดินทางไปศึกษาดูงานที่น้ำตกจริงใน

ตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร หลังจากนั้นนักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองในห้องเรียน แล้วนำเรื่องที่เล่าสร้างเป็นบริบทของบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นบทเรียนที่ 1 (ภาคผนวก จ หน้า 96) ซึ่งมีการถ่ายภาพ และถ่ายภาพเลื่อน (Slide) เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนด้วย บทเรียนที่ 2 สร้างจากการไปศึกษาสถานที่จริงเพื่อเก็บและรวบรวมข้อมูลส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากวารสาร เอกสารการท่องเที่ยว (ภาคผนวก จ หน้า 102) บทเรียนที่ 3 ได้พานักเรียนไปศึกษาดูงานสถานที่ทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดปางยางคก อำเภอห้างฉัตร และวัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา ซึ่งทั้งสองแห่งเป็นวัดแห่งประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าของจังหวัดลำปาง รวมทั้งเรื่องราวของหนานทิพย์ช้างด้วย ได้มอบหมายให้นักเรียนศึกษาเรื่องราวแล้วตอบคำถาม ในขณะศึกษาดูงาน (ภาคผนวก จ หน้า 105) ส่วนบทเรียนที่ 4 ได้สำรวจสถานที่จริงแล้วถ่ายภาพเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ได้ค้นคว้าข้อมูลจากการบันทึกประวัติของเจ้าพ่อขุนตานบนดอยขุนตาน และรูปปั้นของเจ้าพ่อขุนตานซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านห้างฉัตร ตำบลห้างฉัตร นำข้อมูลมาเรียบเรียงใหม่เป็นบริบทที่เหมาะสม (ภาคผนวก จ หน้า 111) และบทเรียนที่ 5 ได้ศึกษาคุณประโยชน์ของเครื่องปรุงอาหารสมุนไพรพื้นบ้านจากวารสารการท่องเที่ยว ตำราอาหาร การสอบถามผู้รู้ในชุมชน บทเรียนนี้มีการปฏิบัติจริงในการทำอาหารโดยใช้ต้มส้มไก่เป็นเนื้อเรื่อง เพราะเป็นอาหารพื้นบ้านของท้องถิ่นที่นักเรียนคุ้นเคยและรู้จักกันโดยทั่วไป (ภาคผนวก จ หน้า 115)

หลังจากนั้นนำข้อมูลจากการศึกษารายละเอียด สร้างเป็นบริบทอ่านของบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ในการสร้างบริบทได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากสาระสำคัญของการใช้ภาษา (Function) เนื้อหาทางภาษาและคลังคำ (Lexicon) ของภาษาอังกฤษแบบเริ่มกลุ่มพัฒนาประสบการณ์ทางภาษา ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ สร้างเป็นบริบทที่มีความยาวประมาณ 150 - 250 คำ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ห้องสมุด เอกสาร วารสาร หลักฐานจากสถานที่จริง การสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น และได้จากการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของนักเรียนโดยถอดความเรียบเรียงเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พิจารณาถึงจุดประสงค์ คำศัพท์ โครงสร้างทางภาษา ระดับความยากง่าย ฯลฯ แต่ยังคงมีเนื้อความ

ตามความเป็นจริงและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หลังจากนั้นนำบริบทที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ปี พิจารณาถึงความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ก่อนทำการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่สี่ ผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรแม่แบบโดยศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ จุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน (อ 022) ทำการปรับเนื้อหาบทเรียนของ บริบทที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของบทเรียนทั้ง 5 บทเรียน ต่อจากนั้นได้ทำการสร้าง หลักสูตรแม่แบบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงแผนการสอนที่ ประกอบบทเรียนจำนวน 10 แผน สร้างขึ้นตามแนวกิจกรรมของสก็อต (Scott, 1986) และโดกิลล์ (Dougill, 1987) ซึ่งประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อวิชา ชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลา สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ขณะเดียวกันได้ใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับแต่ละบทเรียนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้เป็นหลักสูตรระดับนำไปใช้ในโรงเรียนต่อไป

ขั้นตอนที่ห้า ทำการวัดแรงจูงใจก่อนการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่หก ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้วิธีสอนที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ซึ่ง ประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 5 บทเรียน บทเรียนละ 2 ตอน หลังจากการสอนแต่ละบทเรียน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนหนึ่งจากการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำการทดสอบหลังการสอนแต่ละบทเรียน ตามเกณฑ์พอใจคือ ร้อยละ 70 อีกส่วนหนึ่ง ได้จากแบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียนและแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้สอน นำผลที่ได้ไป พิจารณาแก้ไขปรับปรุงบทเรียนทั้งก่อนการสอน ขณะสอน และหลังการสอน เพื่อใช้ในบทเรียนต่อไปหรือใช้ในโอกาสต่อไป การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็น ศูนย์กลาง การใช้สื่อการสอนของจริงที่นักเรียนเคยพบเห็นจริงในชีวิตประจำวัน ในขณะเดียวกัน ได้ใช้วิธีสอนที่ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความรู้เดิมกับการใช้

ประสบการณ์จริง ได้แก่ วิธีสอนโดยยึดประสบการณ์ทางภาษา วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา วิธีสอนแบบเอ็ม ไอ เอ และวิธีสอนแบบเค ดับเบิลยู แอล พลัส ดังต่อไปนี้

บทเรียนที่ 1 เรื่อง น้ำตกแม่ผามุงแหล่งธรรมชาติที่อยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน ตอนที่ 1 เรื่อง A Big Trip to the Waterfall ตอนที่ 2 เรื่อง Mae Pha Mung Waterfall, the Paradise ผู้วิจัยใช้วิธีสอนโดยยึดประสบการณ์ทางภาษา (LEA) โดยการพานักเรียนเดินทางไปน้ำตก และมอบหมายให้นักเรียนบันทึกเหตุการณ์ สิ่งที่พบเห็น หรือได้ปฏิบัติระหว่างการเดินทาง เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้เล่าประสบการณ์ของแต่ละคนให้เพื่อนและครูฟัง ครูเป็นผู้บันทึกเรื่องที่เล่าลงบนแผ่นกระดาษที่ติดไว้บนกระดานเป็นภาษาไทย จากนั้นจึงร่วมกันเขียนถอดความเป็นภาษาอังกฤษ และใช้เรื่องที่เล่านั้นเป็นบริบทในการสอนอ่าน-เขียน ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นไปอย่างสนุกสนาน นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเล่าเรื่องของตนเองที่หลากหลาย หลังการสอนบทเรียนที่ 1 ทั้ง 2 ตอน แล้ว ได้ประเมินผลโดยการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปรากฏว่านักเรียนผ่านเกณฑ์พอใจคือ ร้อยละ 70.54 แต่จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังการสอน พบว่านักเรียนต้องการเพิ่มความหมายภาษาไทยของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นนามธรรมซึ่งยากต่อการตีความหมาย จากการประเมินของผู้สอนเห็นว่าเวลาเรียนของบทเรียนที่ 1 ค่อนข้างจำกัด จึงขยายเวลาเรียนจากตอนละ 2 คาบ 100 นาที เป็น 3 คาบ 150 นาที เนื่องจากขั้นตอนของกิจกรรมการบันทึกประสบการณ์ของนักเรียน และการถอดความเป็นภาษาอังกฤษใช้เวลามาก ส่วนแผนการสอนได้เพิ่มกิจกรรมการศึกษาดูงานสถานที่จริง เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งเพิ่มเวลาของกิจกรรมนี้อีก 7 คาบ 350 นาที รวมทั้งสิ้นเป็น 13 คาบ 650 นาที

บทเรียนที่ 2 ตอนที่ 1 เรื่อง Thai Elephant Conservation Center ส่วนตอนที่ 2 เรื่อง Tung Kwian Botanical Garden ได้ใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) ซึ่งมีขั้นตอนการสอนโดยเริ่มจากการร่วมกันอภิปรายเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปลงในแผนภูมิสรุปความ และร่วมกันอภิปรายคำศัพท์ เนื้อหา การใช้ภาษา ทำแบบฝึกหัด ประเด็นสำคัญคือ นักเรียนได้สรุปความ และเขียนเรื่องจากตัวอย่างแผนภูมิสรุปความด้วยการวาดรูปภาพประกอบด้วย เช่น รูปช้างกำลังทำงานและรูปภาพสวนป่าทุ่งเกวียนตามจินตนาการของตนเองลงในชิ้นงาน ทำให้นักเรียนเกิด

ความสนุกสนานกับการวาดรูปและเขียนเรื่องราวจากรูปที่วาดนั้น นักเรียนมีการทำงานเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล ตามลำดับ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์พอใจคือ ร้อยละ 72.14 การสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อบทเรียนที่ 2 พบว่าผู้เรียนพอใจในเรื่องเนื้อหา เวลา และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน การประเมินของผู้สอนเห็นว่าเวลาเรียนของบทเรียนนี้มีความเหมาะสม แต่ควรเพิ่มรูปภาพประกอบให้มากขึ้น แทนการแปลความหมายเป็นภาษาไทยโดยตรง เพราะคำศัพท์บางคำนักเรียนทราบความหมายแล้ว ได้ปรับแผนการสอนคือ จุดประสงค์ปลายทางยังไม่ชัดเจน และควรเพิ่มข้อความตัวอย่างในช่องว่างของแบบฝึกหัดที่ให้เติมข้อความในช่องแผนภูมิสรุปความ เนื่องจากนักเรียนมีความรู้ยังไม่กว้างขวางจึงต้องเพิ่มข้อความนำเพื่อเป็นแนวทางก่อน

บทเรียนที่ 3 ตอนที่ 1 เรื่อง Naan Tip Chang, the Great Warrior ตอนที่ 2 เรื่อง A Visit to Pratat Lampang Luang Temple ใช้วิธีสอนแบบเอ็ม ไอ เอ (MIA) ส่วนในการจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้น เริ่มต้นจากการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดยมอบหมายให้นักเรียนหาคำตอบจากคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องก่อนการเรียนการสอนในห้องเรียน และรวบรวมประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาดูงานจากสถานที่จริงคือ วัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา วัดปงยางคก อำเภอห้างฉัตร กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนสนใจและสนุกสนานกับการเรียนภาษาอังกฤษที่มีความหมาย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้เห็นของจริงและได้เรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ตนเองสนใจ นักเรียนมีความสนุกกับการเล่าย้ายไขคดีกับพระเจ้าทันใจในวัดพระธาตุลำปางหลวงที่เก่าแก่คู่บ้านคูเมืองของจังหวัดลำปาง ด้วยเหตุนี้นักเรียนจึงมีความกระตือรือร้นกับการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในครั้งนี้ ใช้เวลาในการเดินทางและศึกษาดูงานจำนวน 4 คาบ ซึ่งเวลาค่อนข้างน้อย ควรเพิ่มเวลาเป็น 7 คาบ หรือ 1 วันเต็ม ทำให้นักเรียนได้ศึกษาอย่างเต็มที่และคุ้มค่า จากการศึกษาดูงานนักเรียนสามารถนำคำตอบดังกล่าวข้างต้นมาช่วยในการอ่านบริบทของบทเรียนนี้ในห้องเรียน ซึ่งเรื่องราวของบทเรียนตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เป็นเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กันทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากสถานที่ทั้งสองแห่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยว จึงมีป้ายบอกเหตุการณ์สำคัญที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยควบคู่กันทำให้ง่ายต่อ

การเข้าใจเหตุการณ์นั้น ในขณะที่เดียวกันนักเรียนสามารถเรียนคำศัพท์ใหม่ด้วยซึ่งทำให้นักเรียนผ่านเกณฑ์พอใจบทเรียนนี้สูงสุดคือ ร้อยละ 78.93

บทเรียนที่ 4 ตอนที่ 1 เรื่อง Going Uphill to Chao Poh Khun Taan Shrine ตอนที่ 2 เรื่อง Chao Poh Khun Taan, the Hero บทเรียนที่ 4 ใช้วิธีสอนแบบเค ดับเบิลยู แอล พลัส (K-W-L plus) โดยมีขั้นตอนเริ่มจากการนำเสนอหัวข้อเรื่องให้นักเรียนอภิปราย นักเรียนเขียนสิ่งที่รู้เกี่ยวกับหัวเรื่องลงในกระดาษช่อง K และเขียนสิ่งที่ต้องการรู้เพิ่มเติมลงในช่อง W ครูผู้สอนอ่านบริบทเป็นตัวอย่างแล้วให้นักเรียนอ่านต่อตอนที่เหลือ ในขณะที่อ่านนักเรียนสามารถเพิ่มคำถามที่อยากรู้ในช่อง W ได้อีก และเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่านลงในช่อง L ขั้นตอนต่อไปนักเรียนอภิปรายเรื่องที่ทำแล้วสรุปความลงในแผนภูมิสรุปความ หลังจากนั้นนักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าห้องเรียน ทำกิจกรรมทางภาษา ทำแบบฝึกหัด เป็นต้น การสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนมีโอกาสได้คาดคะเนความถูกต้องล่วงหน้าก่อนอ่านบริบท โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การประเมินผ่านเกณฑ์พอใจ คือร้อยละ 72.32 สำหรับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของบทเรียนนี้ ส่วนผู้สอนนั้นเห็นว่าควรเพิ่มเติมรูปภาพประกอบการอธิบายความหมายคำศัพท์ แทนการบอกความหมายเป็นภาษาไทยโดยตรง และควรเพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องลงในใบความรู้

บทเรียนที่ 5 ตอนที่ 1 เรื่อง Herbal Food in Our Home ตอนที่ 2 เรื่อง Let's Cook Tom Som Gai (Chicken Sour Soup) การสอนบทเรียนนี้ใช้วิธีสอนโดยยึดประสบการณ์ทางภาษา (LEA) ที่ใช้สื่อของจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องปรุงอาหารพื้นเมืองที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งนักเรียนสามารถพบเห็นในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้รับมอบหมายให้นำเครื่องปรุงบางส่วนมาจากบ้าน มีการเล่าประสบการณ์ในการปรุงอาหาร และได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำอาหารของบทเรียนนี้ในตอนที่ 2 จำนวน 1 คาบ ทำกิจกรรมทางภาษาในห้องเรียนอีกจำนวน 1 คาบ รวมเป็น 2 คาบ แต่ภายหลังจากการลงมือปฏิบัติจริงปรากฏว่าเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย ควรเพิ่มเวลาเป็น 4 คาบ กิจกรรมนี้นักเรียนมีความสนใจมากเป็นพิเศษเพราะได้ปฏิบัติจริงและเป็นอาหารพื้นบ้านของท้องถิ่นซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปซึ่งเป็นความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของนักเรียน โดยที่นักเรียนได้เปรียบเทียบของจริงที่ตนเอง

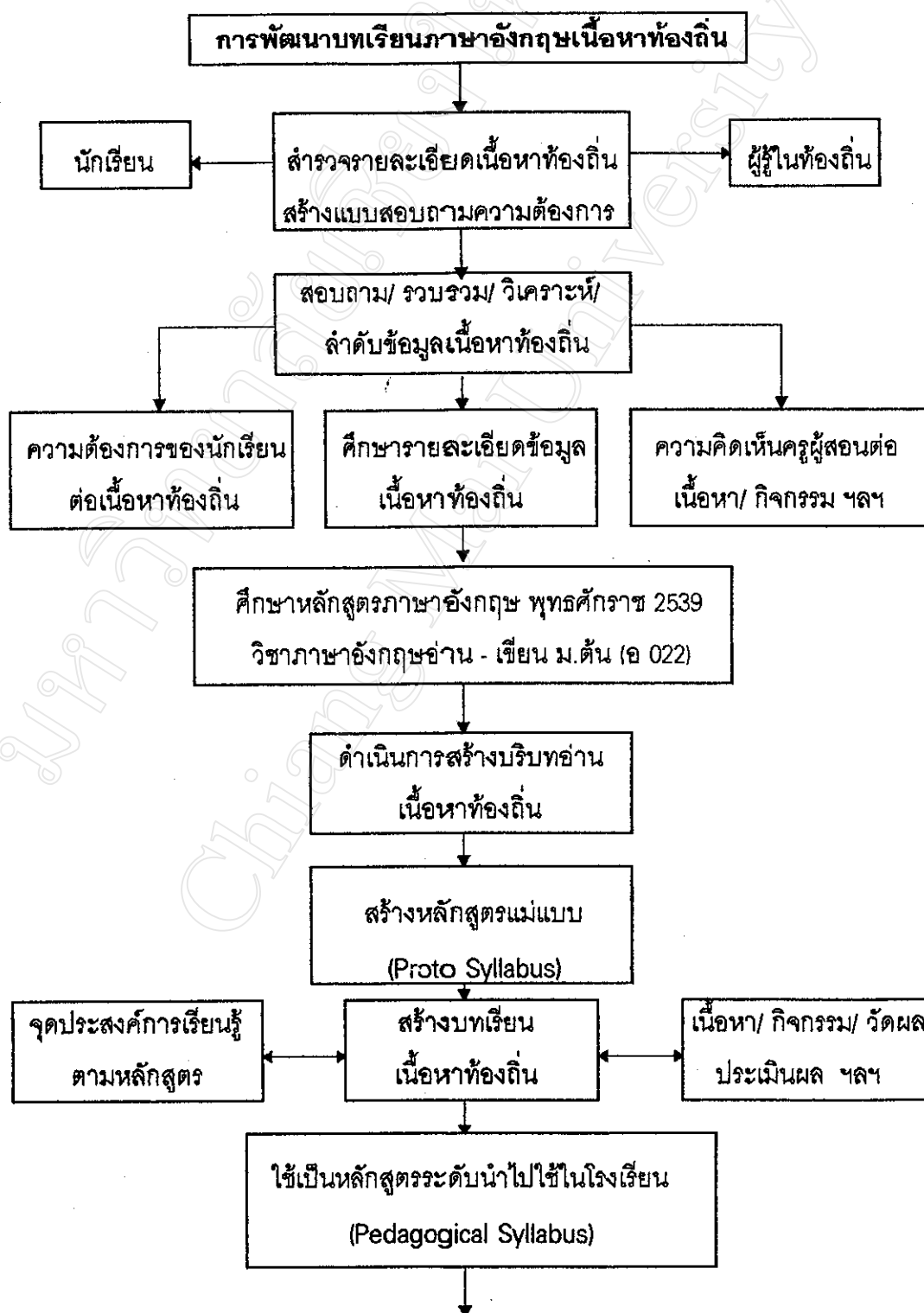
รู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับภาษาอังกฤษที่กำลังเรียน ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์พอใจคือ ร้อยละ 78.75 ซึ่งสูงเป็นอันดับสองรองจากบทเรียนที่ 3 หลังการสอบถามนักเรียนและการประเมินของผู้สอน ได้ปรับกระบวนการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยการเพิ่มคำศัพท์และภาพประกอบ ส่วนตอนที่ 2 ควรเพิ่มเติมคำศัพท์การลำดับขั้นตอนการทำอาหารในใบความรู้ให้เหมาะสมและได้ปรับเวลาเรียนดังที่กล่าวมา เพราะต้องใช้เวลาในการทำอาหารจากสถานการณ์จริงมาก บทเรียนนี้นักเรียนสามารถตอบคำถาม ทำแบบฝึกหัดได้ดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความคุ้นเคยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 5 บทเรียน ได้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงคือ การศึกษาดูงานสถานที่จริงในบทเรียนที่ 1, 3 และการทำอาหารในบทเรียนที่ 5

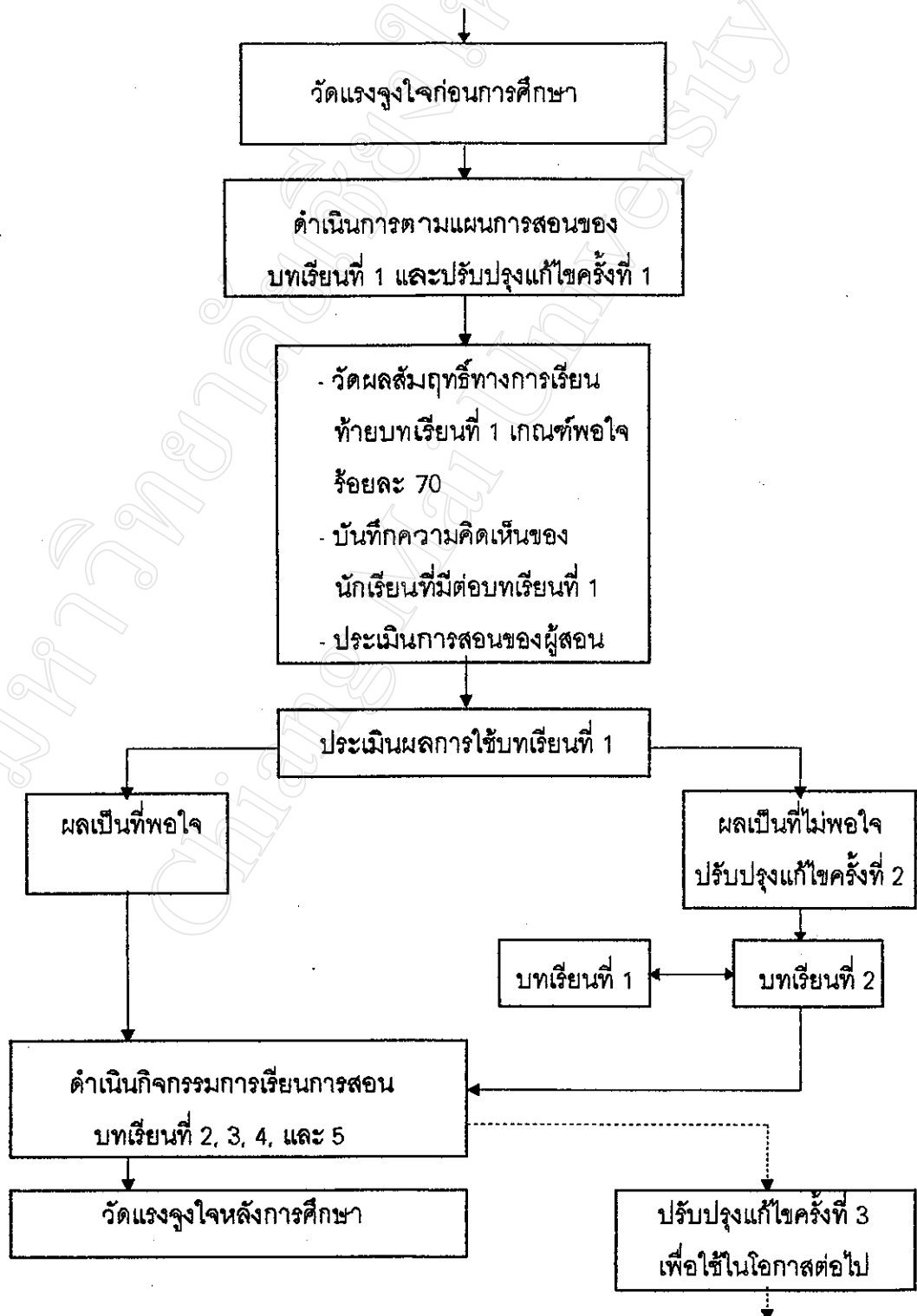
ขั้นตอนที่เจ็ด ทำการวัดแรงจูงใจครั้งที่สองเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการศึกษาวิจัย

ในการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมด ซึ่งนำเสนอในรูปของแผนภูมิแสดงขั้นตอนการวางแผนและการพัฒนาบทเรียนได้ดังนี้

แผนภูมิ 5 แสดงขั้นตอนการวางแผนและการพัฒนาบทเรียน

แผนภูมิ 5 (ต่อ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ความต้องการของนักเรียน และความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษต่อบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลจากสถิติขั้นพื้นฐานด้วยการแจกแจงความถี่ซึ่งเนื้อหาในกลุ่มเดียวกันรวมเข้าไว้ด้วยกัน หลังจากนั้นจึงจัดลำดับและพิจารณาความสำคัญก่อนหลัง

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละบทเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ร้อยละของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการหาค่าสถิติในครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+ ส่วนการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยขอบเขตที่แท้จริงของคะแนน (Exact Limit Score) ของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531) ซึ่งได้กำหนดการแปลความไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายความว่า มีความรู้สึกกระทำในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายความว่า มีความรู้สึกกระทำในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายความว่า มีความรู้สึกกระทำในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายความว่า มีความรู้สึกกระทำในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายความว่า มีความรู้สึกกระทำในระดับน้อยที่สุด